

DISSERTATIO

DE LINGUA PRIMITIVA,

Et linguarum ad turrin Babelicam confusione.

Non varias distitasque linguas discretos mortales homines prophan Scriptores animadvertentes, veram ejus rei originem scrutaturi, varia excogitarunt systemata. Aulmarant nonnulli, sub ipsum mundi exordium, aureum Regnum tenente Saturno, non omnes homines tantum, sed & bruta etiam, pisces, aves uno eodemque sermone tanquam vernaculo usos (a). Additur in Fabulis, felicitatem suam minimè intelligentes homines, missa ad Saturnum legatione, immunem à letho vitam postulasse, minus æquam reputantes, privilegium illud, quod ultrò serpenti colatum fuerat, ut scilicet singulis annis a tatem suam vetera spolia exuens innovaret, hominibus invideri. Minus æquis auribus rem accipiens Saturnus, non postulata tantum negavit, sed penam inflixit, eâ idiomatis communione privatos illos volens: quod in hominum lingua distidium mutud se invicem separare illos coegit.

Addit idem Lucretius:

At varios lingua sonitus natura subegit Mittere, & utilitas expressit nominarum.

Varia hæc systemata expressit ignorantia, qua de vera hominis origine tenebantur Pagani; neque enim sive homines ex uno quodam produisse (*), sive primum illum hominum parentem, qua erat à Deo præditus sapientia, singulis animantibus peculiaria nomina assignasse (e) norant. Quæ primus ille hominum parens utebatur, lingua ad filios transmissa, pura putaque sine alterius admixtione ad diluvium usque servata est; vel saltem veluti acceptum à primo homine depositum sanctè custodivit Justorum genus Seth, Enos, Enoc, Lamec, Noe. Cùm autem Noe, velut alter Adamus, novos incolas Mundo daret, eandem pariter, quam prior ille Adam, linguam in filios transfudit, & longè latè, que cùm illis propagavit. Factum inde, ut post sæculum circiter à diluvio (f), cùm auctos plus nimio homines unus idemque locus non ferret, potce:etque divisionem, sermo unus esset omnibus (g): *Erat terra labii unius & sermonum eorundem.*

* Gen. i. 26. Ab. 17. 26.

e Gen. 2. 19.

f A. M. 1757.

g Gen. 11. 1. 2.

Fatemur quidem, postremum hoc Scripturæ testimonium, *Erat terra labii unius & sermonum eorundem*, variè apud varios exponi: sunt enim qui de consiliorum inter homines assensu exponant (h), ut communibus suffragiis decretam turris noveque item Urbis ædificationem seorsum omnes probarent. Hanc ipsam interpretationem sequutus videtur Philo, quanquam ad allegoriam omnia detorquet (i). Hæc sanè phrasis, *labii unius*, cui altera respondet, *sermonum eorundem*, summm plurimorum consensum exprimit aliquando, ut in illo Jos. 9. 2. *Congregati sunt* (Reges Chanaan) *pariter uno animo, eademque sententiâ*. Hebraeus: *Eodem ore*; Septuaginta: *Simul omnes*.

h Joan. Cleric. in Gen. 11. 1. Theologorum quorundam Hollandia Epistola dogmat. Epist. 19. i De confus. Ling. pag. 322.

k Hæres. 56.

S. Philastrius Brixienfis Episcopus (k) hæresis notâ inurit sententiam illorum, qui ante Babelicam turrin unum tantum vernaculum in Mundo sermonem obtinuisse defenderent. Idem autem fuisse tunc hominibus, quod & Angelis, privilegium censet, ut singuli omnes callerent linguas. Sed cum, addit, tanti doni largitori Deo

a Plato in Politic. Philo de Confus. ling. p. 320.

b Diodor. Sicul. l. i. p. 5. seu 80.

c Horat. Satyr. l. i. Satyr. 3. ver. 99. 100.

d Lucret. l. 5. ver. 1040. Vide & Vitruv. l. 2. de Architec. cap. 1. Primos homines sine sermonis articulatione usu in cavernis terra ferarum instar habitasse, ac crebris muribus, spiritu vocali & voce rudis animi sensus designasse: ac solum ex eadem voce de eadem re sepius repetitâ vocem articulatam vocabula significat. tiva ac sermonum usum ortum esse.

Cum propter primis animalia terris, Mutua & turpe pecus: glande atque cubilia propter

Unguibus & pugnis... pugnabant... Donec verba, quibus voces sensusque notarent, Nominaque invenerent.....

Ab ipso rerum exordio certa indita rebus ipsis nomina putare, stultitia damnat Lucretius (d).

Putare aliquem tum nomina distribuisse Rebus, & inde homines didicisse vocabula prima,

Desipere est..... Dissert. Calmet Tom. II.

APPENDIX
DISSERTATIONIS
IN
POSTREMIS OPERUM
SUORUM EDITIONIBUS
AB AUCTORE
ADLECTA

minus æqua, facta ab illo secessione, re-
penderent, eoque perduellionis spiritu tur-
rim ædificandam aggredierentur, actutum
Linguarum oblivione multati sunt; *Oblivione immisâ à Domino, vix discere prævalent, non omnes, nec multas, sed vix paucas Linguas.*

Vulgò tamen Patres & Interpretes, qua
Judæi, qua Christiani, de unico in Mun-
do vernaculo sermone dictum illud Mosai-
cum interpretantur. Nec sanè aliter ob-
vius pronusque sensus insinuat. Lectoris
sui animum ad excipiendam linguarum
confusionem preparaturus Moyses, illud an-
tea animadverendum duxit, nimirum
uno ad id usque ore omnes locutos; &
cum his verbis æquivocum aliquid subes-
se intelligeret, mentem suam apertiori-
bus aliis prodens subdit: *Et sermonum eo-
rundem.* Ad sententiam S. Philastrii quod
attinet, illi sanè de singularitate sua præ-
judicatum est, quippe quæ refragatores
habet reliquos omnes Patres, contrariâ pla-
nè ratione Textum Mosaicum interpre-
tantes.

Qua verò ratione linguarum ista confu-
sio induceretur, nec satis assequimur, nec
fatis inter Authores convenit. Prodigio
Divino factum aliqui putant, ut maximè
hominum portio phantasia simul & me-
moria penitus inverfæ, notum antea sermo-
nem in novum alium transmutarent. Hanc
rerum inverfionem Angelorum ministerio
inductam alii tuerentur.

Non promptam aliquam subitamque lin-
guarum inverfionem agnoscit S. Gregorius
Nyssenus (l); sed illud tantummodò Scri-
pturæ verbis insinuari opinatur, homines
scilicet tandiù uno sermonis vinculo co-
luisse inter se, quandiu uno omnes in lo-
co subsisterent: cum deinde in varia abeun-
tes loca inter se dissociarentur, simul &
vinculum sermonis abruperunt, suum sin-
guli idioma secuti, ut neque communio-
nem habere sermonum sibi invicem possent.
Porro nihil in eâ sermonum discre-
tione sibi Deus peculiare reservavit; sed
omnia naturæ perficienda reliquit, singulis
hominibus facultate permissâ, ut qua-
cumque mallerent voce, diversâ planè ab eâ
cui illuc usque assueverant, intimos animi
conceptus significarent.

D. Clericus (m), qui non linguarum,
sed consiliorum concordiam in textu illo
Mosæico agnoscit, in divisione pariter &
confusione dissidium animorum, non sermo-
nis pariter invenit. Factum inde autumat,
ut factâ inter homines sedium & locorum
discretionem, & idiomatum quoque discrimen
naturâ ipsâ insinuante induceretur.
Tandem Simonius (n) linguarum ad
turrim Babelicam confusionem non aliâ
ratione ad Deum auctorem referri posse
autumat, quàm quod ipse Providentiæ
sua consilio disposuerit, ut homines per
varia Mundi loca dispergendi vario par-
ter affluerent sermoni: quod nature
legibus apprimè consonum est, ut
quisque quomodo maximè voluerit, inti-
mos animi sensus exprimat. Est igitur Deus
sermonum discretionis author eâ tantum

ratione, quòd ratione utendi facultatem
hominibus indiderit, unde variarum in
mundo linguarum discrepantia.

Porro tria ista systemata, in unum fer-
mè convenientia, ut omnem prodigii à Scri-
ptura insinuati rationem evertant, rem ma-
ximè naturalem & simplicem mysticâ qua-
dam & figuratâ locutione à Moyse descri-
ptam insinuat (o). Ait enim Moyses; *Descendit Dominus, ut videret Civitatem & turrim, quam ædificabant filii Adam, & dixit: Ecce unus est populus, & unum labium omnibus; ceperuntque hoc facere, nec desissent à cogitationibus suis, donec eas opere compleant. Venite igitur, descendamus, & confundamus ibi linguam eorum, ut non audiat unusquisque vocem proximi sui. Atque ita divisit eos Dominus ex illo loco in universas terras, & cessaverunt ædificare Civitatem.* Tanto hoc verborum apparatu exponetur tantummodò, Deum permissâ inter homines diffensione id commississe, ut discretis inter se locis & sedibus, alii ab aliis segregarentur; quæ locorum separatio sermonum discrimen invexerit.

Semel hac admittâ Scripturarum expo-
nendarum ratione, ut scilicet evitaando-
rum prodigiorum gratiâ in nova abire
systemata singuli permittantur, & ea sy-
stemata, quæ historicum & literalem sen-
sum, apertissimum licet, corrumpant &
evertant; quid erit amplius in Sacris Li-
bris assertum? Prodigia, expressa licet &
clara, cum rebus maximè simplicibus &
ad naturæ leges confunduntur. Ita fiet, ut
nimiam in prodigia credulitatem & po-
pulorum in eâ re licentiam refranaturi,
quidquid validum est & maximè ad homi-
num captum in Religione asserenda tollatur.
Est igitur cur literalem sensum ob-
vium pronumque hoc in loco sequamur;
neque enim ab eo recedere ulla cogiti-
necessitas: statuendumque cum Patribus &
Interpretibus omnibus, unicum distinguen-
darum linguarum causam in Deum referri,
qui ultionis illius genere animadver-
tendum duxit in primos temerarii illius
operis auctores aggressoresque.

Pro familiarum numero linguarum pa-
riter discrimen inventum fuisse, una fermè
obtinet apud Veteres sententia (p). Prin-
cipales autem familiarum 70. censebantur,
ex quibus totidem linguarum genera inve-
cta. Sed unde septuaginta familiarum
tantummodò Principes? Ex Deuteronomio
32. 8. inquit: *Quando dividebat Altissimus gentes, quando separabat filios Adam, constituit terminos populorum juxta numerum filiorum Israel.* Porro filii Israel in Ægyptum cum Jacob descendente, 70. enumerantur (q): *Omnes anime domus Jacob, qua ingressa sunt in Ægyptum, fuerunt septuaginta.* Alii 70. linguas à pari filiorum Noe censu referunt; Moysè enim auctore, Japhet genuit 14. filios, Cham 30. Sem. 26. omnes simul 70. Huic hominum numero duos addunt LXX. Interpretes, videlicet in genealogia Japhet *Elisam*, & in genealogia Cham *Canaanum*. Ephorus alique apud S. Clementem Alexandrinum Strom. l. 1. ad 75. linguas recensent; ad

O Gen. 11. 6. 7.

p Lactan. Epi-
phan. Euseb.
Clem. Alex.
Hieronym. Au-
gust. Philas-
tri. Arnob.
Beda, alii
passim. Vide
Natal. Alex.
bistor. V. T.
1. 1.
q Gen. 46. 27.

l Orat. 12.
cont. Evnom.
p 433. 334.

n In Gen. 11.
& Epist. 19.
Theologor.
quorundam
Hollandor.
Sententia.
Gallicè.

n Hist. Critic.
V. T. l. 1. c.
14. 15. &
Respons. ad
Theolog. Hol-
land. c. 20.

110. S. Pacianus Barchinonenfis Epist. con-
tra Novatian.

Sed inania omnia; quando enim locum
Deuteronomii ad Babelicam dispersionem
referendum constaret, quod incertum
est maximè; nonne duodecim tantum fa-
milias recensendæ essent, quòd totidem ha-
beret Israel filios? Credimus autem nu-
merum istum familiarum minorem habi-
tum fuisse ab assertoribus huius sententiæ,
quàm ut tantum opus in se suscipere; qua-
re prorogandum censuerunt. Aequè autem
potuisset pro numero Israelitarum ex Ægy-
pto egredientium totidem pariter homines
in turris constructionem impendere, nem-
pe ad 600000. Sed plus nimio aucta ædi-
fificantium turba videbatur. Sed quam
conjecturâ deducendum esset, septuaginta
tantummodò Principes familiarum, quo tem-
pore imminerebatur dispersio, in mundo fuisse?
Elisâ & Caneanus, quòd in Septuaginta
tantum legantur, nihil fecerunt negotii as-
sertoribus Hebræi & Vulgatæ. Qui verò
statuunt nec Arphaxad, nec Sale, nec
Heber consocios fuisse nefarii molimini, sic-
ut & à poena in perduelles inflicta im-
munes, illis certè linguarum numerus mi-
nor est quàm septuaginta. Ictan filius
Heber, & tredecim ejus liberi nondum fa-
cilè nati erant, cum linguæ discesserent;
en novum in septuaginta linguas discrimen.
Ad hæc, qua poterant ratione septuaginta
linguarum genera apud homines distingui
tempore Nemrodi, & Noemi ætate incli-
nante? Hodie pariter cum mundi nullus
locus suo careat habitatore, vix totidem
recenterentur, nisi una in varias divide-
retur, & nullâ cogente necessitate non-
jam idiomata distinguerentur, sed dialecti.

Sed modò ad vernaculum illum & com-
munem hominum sermonem regrediendum.
Narrant Herodotus l. 2. c. 2. Pflammetichum
Ægypti Regem indagatum, quomodo inter
mortales homines primi in mundum pa-
ruissent, singulare illud consilium invenisse.
Reputabat igitur vir solertissimus, liqui-
dem fieri potuisset, ut in cognitionem ve-
niret primæ omnium linguæ; exinde pa-
riter assecuturum se, qui primi fuerint in
orbe homines; quare duos recens natos
infantes alendos commisit Pastor, manda-
tis onerato, ut alterum ab altero scortum
haberet, nunquam coram illis loquere-
tur, & ab hominum consortio teneret se-
cretos; exploraturus inde quo tandem ser-
mone conceptus illi suos promerent. Cum
igitur loqui præ ætate valeret, pueri in-
geminantem identidem *beccos*: quod animad-
vertens Pastor Regi nuntiavit, qui vocem
illam cuius esset sermonis vocabulum in-
vestigans, deprehendit tandem, apud Phry-
gas panem *beccos* appellari. Ex quo rectâ
ille consecutione intulit, vernaculum po-
puli illius sermonem primigenium fuisse à
natura datum hominibus, eamque gentem
omnium esse vetustissimam.

Hunc Regem non Pflammetichum, sed
Bocchorim appellat, lapsu quodam me-
moriæ, ut credimus, Constantinus Ma-
nasse in Breviar. Histor. 11. Quod autem
hic maximè animadvertemus, illud du-
Differt. Calmet Tom. II.

cimus, Regem hunc primorum mundi
hominum in cognitionem venturum non re-
ctam viam tenuisse. Quæ enim è sermone
duorum illorum infantium deducitur con-
jectura, fallere potest maximè. Falsa enim
Rex constituit, reputans, naturalem quan-
dam esse hominum linguam, unde ceteræ
derivarentur, veluti unius ejusdemque idio-
matis dialecti; ponens insuper terram alios
& alios homines in variis mundi locis ef-
fuisse: quod Ægyptiorum fuisse systema
Diodoro Siculo auctore discimus. Refe-
runt enim homines universi genus suum à
Deo, qui Adamum & Evam condidit, illos
primos loquendi, ratiocinandi, imponendi
rebus nomina auctores; omnium enim illi
sapientissimi, expeditam habebant ratioci-
nandi, & loquendi, utpotè perfectæ jam æta-
tis homines producti, facultatem. Non-
nisi per errorem quis opinaretur, datam
fuisse hominibus certam sermonis rationem,
quemadmodum sua habent à naturâ indita
bruta quælibet signa, veluti clamores, si-
bilos, & cantus. Neque id etiam statuend-
um, tanquam omnibus aequè brutis pecu-
liars sint à natura data voces. Avis re-
cens exclusâ, & longè ab avibus sui
generis innutrita; eorum potissimum so-
nos imitabitur, quos stridentes fortè vel
canentes instrumentisque ludentes audierit.
Sunt etiam qui humanam vocem imitentur.
Ita pariter & cum infantibus longè ab ho-
minum consortio innutritis continget, ut
sonos expriment brutorum, qui fortè te-
nellis auribus insonuerint.

Sequestrati illi Pflammetici infantes ba-
lantes oves vel fortè capellas audierunt;
balatus illos exprimebant, clamantes illi pa-
riter *beccos* vel tantum *beec*; os enim Græ-
ca est terminatio ab Herodoto addita. Si
alterius cujusque voces auribus illorum in-
sonuissent, imitatione retulissent actutum.
Fortè etiam casu vocem illam pronuncia-
runt, quomodo immediatitas quandoque vo-
ces, nihil in nostro quidem sermone sonan-
tes, edimus interdum, varios mentis con-
ceptus significaturi; contigit autem quan-
doque, ut quæ nullam habent in nostro quid-
dem idiomate significationem voces, ali-
quos non manes referant in Hebræo, Ara-
bico, Græco, Germanico. Quid ergo? An
rectâ inde consecutione inferretur, in-
dicia esse illa primigeniæ & naturalis lin-
guæ, quòd nobis inopinatò, & immedi-
tatis occurrant? Si hæc absiona; absionum
est pariter Phrygum linguam primige-
niam, sicut & vetustissimos esse in mundo
Phrygas inde constitui, quòd duo infantes
casu *beccos* clamaverint, cui voci Phry-
gorum sermone sua est significatio.

Quando autem fateremur, naturalem ef-
se aliquam hominis linguam, vitiosa esset
semper argumentatio illa: Vernaculus Phry-
gum sermo naturalis illius linguæ vocu-
lam retinet; non alia est ergo naturalis
hæc lingua quàm Phrygum. Porro ex
singularibus nihil nisi singulare statuas. Ad
hæc, Phrygas Pflammetici ætate primiti-
vam illam linguam servasse quis ad sensum
demonstret? Si enim in alium transisset
sermonem, tota Regis Ægypti ratiocinatio
corrumpitur.